

Aan de leden van de Commissies MEDH, BWB en Financiën
CC naar: Overige Raadsleden, media en bewoners(-organisaties)

Rotterdam, 26 november 2023

Dames & Heren,

De wethouder mobiliteit noemde het “een financieel dingetje”, maar in feite wordt een fors pijnpunt in het beleid naar de Commissie BWB doorgeschoven:

In het kader van het BO/MIRT overleg eind dit jaar wordt een garantie inzake de bijdrage van de gemeente Rotterdam aan een mogelijk derde stadsbrug - met nieuwe HOV tramlijn - gevraagd van maar liefst 498 miljoen Euro.

Uit de stukken maken wij op dat het College hiervoor onder andere 170 miljoen Euro uit de ENECO reserve wil halen. Om een deel van dit bedrag dan op termijn via de OZB heffing op onder andere 30.000 extra woningen, verhoging van parkeergelden en wellicht erfpacht weer terug te storten.

Wanneer u hiertoe besluit dreigen bewoners in de hele Oostflank - naast een sterke aantasting van hun leefomgeving - wederom extra lasten voor hun kiezen te krijgen.

Er werden aan uw Raad al duizenden handtekeningen inzake verhoging van parkeergelden en verlenging van betaald parkeren overhandigd. Clubs en verenigingen worden zwaar getroffen en met dit soort beleid sloopt het huidige College bewust of onbewust belangrijke maatschappelijke en sociale verbanden. Wij achten dit volstrekt onverantwoord en ontoelaatbaar. En bewoners kunnen slechts gissen naar wat - via geheime stukken die circuleren – wellicht nog meer op hen afgewenteld gaat worden?

Technische Urbanisatie via subtiele netwerk-dwang

Net als de HUB Schiphol loopt de TU in Delft momenteel tegen haar grenzen aan. De gemeente Delft besloot onlangs om niet langer aan de steeds maar doorgaande groei van deze universiteit mee te werken. Er is een grens aan het aantal studenten dat een gemeente aankan en op een gegeven moment leiden uitbreidingen van universiteitsgebouwen en studentenhuisvesting en extra mobiliteit tot sterke aantasting van het woon- en leefklimaat in de omgeving. Rond de Erasmus Universiteit in Rotterdam speelt iets dergelijks.

Om de door haar gewenste uitbreidingen toch door te zetten probeert de TU-Delft - via de vorming van een 'netwerk' met de Erasmusuniversiteit en met derden - het megalomane groei-model met een kleine 20.000 extra studenten naar de Oostflank in Rotterdam te verplaatsen.

Dit soort netwerken bestaan uit organisaties die samen gaan werken in verbanden die zich afspelen boven het niveau van gemeenten en zelfs van provincies. Met indrukwekkende namen en modern jargon manipuleren zij de democratische besluitvormingsprocedures. Op deze manier oefenen zij 'netwerk-dwang' uit. Wetenschappers ontdekten dat subtiele netwerk-dwang kan leiden tot ernstiger vormen als netwerk-corruptie.

Poging TU Delft is volstrekt afkeurenswaardig

De poging door de TU Delft om via 'netwerk-dwang' haar doelen te bereiken in het oosten van Rotterdam is afkeurenswaardig omdat zij de al overbelaste Oostflank op deze manier aantast en de reeds bestaande problemen - als gevolg van de uitbreidingen van de Erasmus-universiteit - vergroot. Nadere uitleg over genoemde methodiek valt buiten het bestek van dit betoog, maar het laatste woord is er nog niet over gewisseld en het onderwerp verdient zeker meer aandacht in een alerte democratie. Bewonersorganisaties voelen nu al de druk van deze 'netwerk-dwang', waarbij wordt geprobeerd om bewoners mee te slepen in wat we maar aan zullen duiden als:

Louter Technische Urbanisatie en megalomane groei welke via een "Vereniging Deltametropool" zou moeten leiden tot een "'Holland – of Deltametropool". Een blauwdruk die volstrekt in strijd is met wettelijke uitgangspunten die via de Omgevingswet gelden voor staande Nationale, Provinciale en Gemeentelijk omgevingsvisies.

Tot slot

Omdat de effecten van de toegelichte, strategische 'netwerk-dwang' helaas leiden tot verzwakking van ons democratische bestel - en indirect tot aantasting van het vertrouwen in de politiek – vragen wij aandacht voor stappen die kunnen leiden tot betere besluitvorming en democratischer besluitvormingsprocessen. Stappen die tezamen door bewoners en politici gezet kunnen worden om het vertrouwen te herstellen en een gezonde verdere ontwikkeling van de stad Rotterdam mogelijk te maken.

De inspirerende presentatie door Manu Claeys van stRaten-generaal in Antwerpen - onlangs in debatcentrum Arminius - liet zien dat betere samenwerking tussen burgers en overheid leidt tot betere resultaten. Als eerste stap hiertoe is namens een vijftwintigtal organisaties een brandbrief* verstuurd, die inmiddels in uw bezit is.

Het huidige College van B&W bestuurt helaas onverantwoord en vol risico's en daarmee zou u als Commissies en Raad geen genoeg moeten nemen.

De gecombineerde Commissievergadering op 6 december aanstaande biedt de gelegenheid om een en ander te corrigeren en zaken recht te zetten.

Namens Kennisnetwerk Impact**,

J. de Jong
Coördinator

*Brandbrief namens 25 organisaties: zie bijlage

**Kennisnetwerk Impact bundelt de ervaringen van burgerdeskundigen met zeggenschap en participatie op de terreinen infra, R.O. en leefomgeving

Geachte gemeenteraad, geachte volksvertegenwoordigers,

In de Omgevingsvisie legt de Gemeente Rotterdam voor de lange termijn haar ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving vast. Zo ook voor de Oostflank. Het College van Burgemeester en Wethouders heeft met betrekking tot deze herziening ingestemd met de bouw van 30.000 woningen een nieuwe stadsbrug. Daarvoor zou de Eschpolder moeten worden afgegraven en zeker een volkstuincomplex (Kweeklust) opgeheven. Het College vraagt nu de gemeenteraad om in te stemmen met die plannen. Dit traject is de voorbereiding voor een document dat wordt opgesteld op basis van de aankomende Omgevingswet. Mede om deze reden is participatie in dit traject essentieel.

Binnen de nieuwe Omgevingswet is een verplichting opgenomen om een participatietraject op te nemen met betrekking tot het opstellen of herzien van een Omgevingsvisie. Deze participatie gaat verder dan de oude aanpak van ter inzage leggen van documenten. Zie daarvoor ook het participatiekompas: https://iplo.nl/publish/pages/118689/infoblad_participatie_per_fase_versie_05-02-20194.pdf

Wij sturen u aan de vooravond van de hoorzittingen deze brandbrief, omdat wij vinden dat de participatie met betrekking tot deze herziening van de Omgevingsvisie méér dan ondermaats is geweest en het participatieproces absoluut niet heeft bijgedragen aan een Omgevingsvisie die de stad Rotterdam vooruit zal brengen. Het participatieproces voldoet, zoals betoogd, in elk geval niet aan de eisen die worden gesteld in de Omgevingswet. Wij vinden derhalve dat het College op niet legitieme wijze handelt. Sterker nog, op deze manier verder gaan, werkt ontwrichtend voor de stad en het vertrouwen van de burger in de volksvertegenwoordigers. Zeker met het oog op de toekomst, waarin elk traject dient te zijn voorzien van deugdelijke participatie. Wanneer is gemeente Rotterdam van plan daadwerkelijk gebruik te gaan maken van de nieuwe wijze van participatie conform de nieuwe wetgeving? Wordt daarmee gewacht totdat de wet daadwerkelijk in werking is getreden? Is dit traject dan een voorbeeld dat nog snel onder de oude wetgeving door het besluitvormende proces wordt gejaagd?

De afgelopen jaren is vanuit burgerbetrokkenen veel tijd en moeite gestoken in het voeren van de dialoog. Hoewel dat een schat aan informatie moet hebben opgeleverd, blijkt dat dit om onduidelijke en onlogische redenen nauwelijks een bijdrage heeft gehad binnen uw besluitvormingsproces.

Wat wij merken:

- Er wordt onvoldoende geluisterd naar mensen die vanuit deelbelangen ongelooflijk veel energie steken in meedenken om risico's weg te nemen en de belangen van de Rotterdammers te behartigen.
- Risico's en belangen worden gebagatelliseerd omdat onze boodschap politiek ongewenst lijkt te zijn.
- Gefundeerde kritiek bereikt u niet als gemeenteraad, waardoor u uw controlerende taak niet kunt uitvoeren.
- Bij kritische vragen wordt er opgeworpen wat er allemaal met inspraak van andere burgers is gedaan en gesuggereerd wordt dat er heus wel naar mensen wordt geluisterd. Daarmee wordt er gefundeerde kritiek weggemasseed.

- Participatie wordt gebruikt als vinkjesmachine voor vergunningen. Het draait om de inspanning, maar niet om de resultaten uit deze dialoog.

U zult de komende hoorzittingen daar volop over horen. Dit heeft alles mee te maken dat er voor het College maar één plan blijkt te mogen bestaan en in communicatie een bestuurlijke fuik opzet voor een voorgeprogrammeerd besluit: Namelijk voor een Stadsbrug waarbij inspraak en tegenspraak van de Rotterdammers onvoldoende plek heeft. Dus ook al zouden wij energie steken in het participatieproces, het college doet toch wat zij wil. Het belangrijkste resultaat dat het participatieproces ons heeft opgeleverd is een vertrouwenscrisis in het participatieproces.

In de afgelopen jaren heeft het College zich vaker op deze manier gedragen, zoals bij Feijenoord City. Deze manier van werken heeft op die momenten menigmaal geleid tot gezichtsverlies voor gemeente Rotterdam en vele uren en grote sommen geld die zijn besteed zonder te leiden tot een acceptabel resultaat. Dat had voorkomen kunnen worden als het College meer aandacht had besteed aan enerzijds het ophalen van informatie en anderzijds het serieus omgaan met de verkregen informatie.

De conclusie is dat de huidige manier van werken van het College elke keer weer leidt tot processen die onvoldoende rekening houden met input vanuit andere partijen dan de gemeente of door de gemeente ingehuurde bedrijven. Ook deze keer leidt een onvoldoende serieuze omgang met participatie door het College tot een onacceptabel resultaat wat betreft het voorliggende document. Dit kan echt niet meer. Het College dient dat te beseffen. Daarvoor is het noodzakelijk dat zij daarin gestuurd worden door de gemeenteraad. Niet alleen voor het traject met betrekking tot deze herziening van de Omgevingsvisie, maar ook voor de trajecten in de toekomst en het vertrouwen van de burger.

Wij concluderen dat wij na de hoorzittingen gezamenlijk moeten stoppen met deze vorm van participeren. Wij zeggen “Nee” tegen dit plan. Wij zeggen “nee” tegen de huidige wijze van participeren. Niet, omdat we niet willen, maar omdat we niet anders kunnen.